אמר ליה לא. מאי לוקה עליו דקאמר כגון דאית בכדי אכילת פרס ומשום דאכילה[1] מן האיסור בעצמו[2] לוקה וא"ת הא ניחא לגירסת רש"י דגרס וליבטיל דהשתא משני כיון דחזינא דלוקה על האיסור אלמא לא בטיל לענין איסורא וה"ה דלא ליבטל גבי טומאה אבל לגי' ר"ת דפריך והא לא הויא כבילה מן התרומה ואיך יפסלנה מאי משני השתא הוא"ל וחז לוקה על האיסור לחודיה בכדי אכילת פרס מ"מ היכי פוסל לתרומה והאיתר [היאך] מצטרף לאיסור לענין מגע והא לענין מלקות אין איתר מצטרף לאיסור וי"ל דלפר"ת ניחא[3] דה"ק כיון דלענין מלקות מהני ההיתר מצטרף[4] לאיסור ללקות עליו שהרי אם היה מלקט (עליו) האיסור מתוך המקפה ואוכלו לא היה לוקה עליו אין דרך אכילה בכך כדפירשו אלמא מהני ההיתר שאוכלו עם המקפה לגרפו לאיסור מלקות ה"נ יועיל ההיתר להצטרף לאיסור לאפסולי אע"פ שאין במקום מגעו כבילה גמגוס: לא דאיכא כזית בכדי אכילת פרס. שאם אוכל ממנו שיעור פרס שהן ארבע ביצים יש לו כזית תרומה ולהכי חייב ולא בטיל: **וכזית** בכדי אכילת פרס דאורייתא היא. אמר הר"ם דלתע"ג דתמניתין היא בברייתות (דף יב:) כל אוכלים מצטרפים בכדי אכילת פרס הני מילי ב) לפסול אבל שהוא בעייה אבל שתעורבות הואיל ואין היתר מצטרף לאיסור יתבטל דגם אם היה מלקט האיסור מתוך ההיתר ואוכלו בעייה בכדי אכילת פרס ג) מיחייב על האיסור לחודיה ואע"פ שאין ההיתר מצטרף עמו וע"כ מתמה וכי כזית בכדי אכילת פרס דאורייתא אפי' בכה"ג ומ"מ קשה לרשב"ם מאי פריך אפילו לא היה כזית בכדי אכילת פרס דאורייתא תיפוק ליה משום טעם כעיקר דהא איכו מייתי בסמוך מסרת ליתן טעם כעיקר אלמא אוסר[5] בנותן טעם ואינו מתבטל וכ"ש הכא שהעיקר עצמו לא מתבטל ותירץ דהשתא ס"ל לאביי דטעם כעיקר אינו חייב אלא ג"כ אוכל כזית מן הטעם בכדי אכילת פרס כגון [כגון] שהבליע כזית יין בשני זיתים פת ואוכלו בכדי אכילת פרס וסברא הוא שלא יהיה טעם חמור מן העיקר והעיקר עצמו ס"ל דהשתא שאינו חייב אלא אם אוכלו בכדי אכילת פרס דאי מטעם דיקר מ"מ אינו אלא ג"כ אוכל כזית בכדי אכילת פרס בכותח הבבלי ולדידיה ולאי ניחא דהסיא מקפה משמע ליה מטעם דיקר מצטרף לאיסור והיינו לר"א דדרים כל אבל לרבנן דלא דרשי כל פשיטא ליה ד) (דלא) פליגי עליה אבל אמר לוקה דקאמר לר' יוחנן משום סברא ובהא לא אשכחן דפליגי תנאי וא"ת ולימא דבי פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר בכותח הבבלי היינו כשאינו אוכל מן הכותח רק כזית מצומצם שלא אכל כזית מן האיסור ור' אלעזר מחייב דדרים כל היתר מצטרף לאיסור אבל אם אכל כל כך שהיה שם כזית בכדי אכילת פרס מודו רבנן שפיר דמיחייב וי"ל דמדקאמר התם בפ' אלו עוברין (פסחים מג.) על חמץ דגן גמור עונש כרת על עירובו בולא כלום משמע אפי' אכל מן הכותח הרבה אמרינן דלא מיחייב: **הנח** לכותח הבבלי דליכא כזית בכדי אכילת פרס דאי מישתרף שריף ליה. לשון גימוע כמו שורפה היה (ע"ז דף כט:): בטלה דעתו אצל כל אדם. בפסחים (דף מד.) פרש"י[6] ואי מתרמי הכי מפטר שאין זה דרך אכילה [וגרלה] מ"מ דאי מתרמי הכי דמודו דחייב ובהכי לא אייירי: **ואי** מישתר שתר ליה. מטבל בו [כדרכו]: ליכא כזית בכדי אכילת פרס וכה"ג נמי גבי שכר המדי דמפליג[6] נמי התם אע"ג דדרך לשתותו בימד[7] אין דרך לשתות הימנו כל כך כוסות רצופין בכדי אכילת פרס דאי שתי להו רצופין בטלה דעתו אצל כל אדם: **שתי** מדובות. ויש בהן תבלין ה): ואי ס"ד כזית בכדי אכילת פרס דאורייתא אמאי אמר שאני אומר. כיון דאי תרומה נפלה לתוך של חולין מיחייב מיתה זה האוכלה לא היה לנו לתלות להקל שאין סברא להש"ס לומר שאין בו כזית בכדי אכילת פרס: **אית** ספרים דגרסי אלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אמר שאני אומר. [וא"ת] ליטני אביי אף כי אמר בהאיש דמקפה היתר מצטרף לאיסור היינו כר' אלעזר דדרים כל והך כרבנן דלא דרשי כל וי"ל דלא ניחא ליה לאפלוגי תרי בתרי[8] ו) בהדי הדדי דאי הך כר' אלעזר הך נמי ז) כולה ובכרך אלו עוברין ליתא בספרים ח): אלא הנח לתרומת תבלין דרבנן. דדגן תירוש ויצהר כתיב ולהכי תלין לקולא: **שתי** קופות. ובהן תבואה: ואי ס"ד כו'. ה"ג בשאלתא לדידי דאמרינן היתר מצטרף לאיסור [לא אמרינן] אלא כשהאיסור רבה [עליו] וקשה הלא כותח הבבלי נפיש היתירא ותו גבי מדובות דדייק ואלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אמר שאני ליטני ליה משום דנפישי חולין ואומר רבי דודאי במקום שיש נותן טעם כגון בכותח הבבלי ובמדובות שהאיסור נותן טעם אז יהיה ההיתר מצטרף לאיסור [משא"כ הכא בב' קופות] ט) דכיון שהיתר רבה מיד נתבטל [האיסור] והדין הוא לתלות להקל וא"ת אם כן מה אנו צריכין שאני אומר תיפוק ליה דאף כי נפלה תרומה לתוך חולין בטלה מיד ברוב ויש לומר דהשתא ס"ד דתרומה בזמן הזה דאורייתא ובדאורייתא לא תלינן לקולא אי לא תרי טעמי חדא דרביה ועוד דשאני אומר וה"ג [פרין] אר' יוחנן בפ' הערל (יבמות פב.): **אלא** לדידך דאמרת משום דאיכא כזית בכדי אכילת פרס כי נפישי חולין מאי הוי. [תימה] למאי דאוקמת ו) לפרש[9] דמיירי מין במינו ואין בו נותן טעם מאי קשיא ליה והא מין במינו דאורייתא ברובא בטיל ושפיר איכא תרי טעמי להיתירא רבייה ושאני אומר [ותירץ] דאם אינה בכדי אכילת פרס דאורייתא מין בשאינו מינו גם מין במינו אין לתלות להקל על ידי סמך רבייה דהין הוא שיחמירו בו חכמים כעין חומרא מין בשאינו מינו והיה

לאו משום דהיתר מצטרף לאיסור אמר ליה לא מאי כזית דאיכא כזית בכדי אכילת פרס ואכילת פרס דאורייתא היא א"ל אין אי הכי אמאי פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר בכותח הבבלי ז) א"ל הנח לכותח הבבלי דליכא כזית בכדי אכילת פרס אי דקא שריף ליה מישתרף בטלה דעתו אצל כל אדם אי מישתר קא שתר לא משכחת כזית בכדי אכילת פרס איתיביה שתי מדוכות אחת של תרומה ואחת של חולין ולפניו שתי קדירות אחת של תרומה ואחת של חולין ונפלו אלו לתוך אלו שתיהן מותרות שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו ותרומה לתוך תרומה נפלה ואי סלקא דעתך כזית בכדי אכילת פרס דאורייתא אמאי אמרינן שאני אומר אלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אמרי' שאני אומר ב אלא הנח לתרומת תבלין דרבנן היא איתיביה ג) שתי קופות אחת של תרומה ואחת של חולין ולפניהן שתי סאין אחת של חולין ואחת של תרומה ונפלו אלו לתוך אלו שניהן מותרין שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו תרומה לתוך תרומה נפלה ואי ס"ד כזית בכדי אכילת פרס (ה) אסור אמאי אמרינן שאני אומר

בשלמא

לכזית: אלא הנח לתרומת תבלין דרבנן. ה) ולא דייקינן בהו בכזית בכדי אכילת פרס דמדרבנן הן ולא מחמרינן ביה כולי האי: בשלמא

ו) נ"א אלא מאי היתר מצטרף לאיסור סוף סוף אמאי פליגי רבנן עליה דר"א בכותח הבבלי אלא הכא הכא כו', (תרומות פ"ז משנה ה) פסחים נ: מד. יבמות פב. [תוספתא תרומות סוף פ"ו הא דלא מקשה ממשנה דתרומות פ"ז מ"ה עי' ר"ש שם], ג) [ברש"י שלפנינו דהתם איכו מבואר כל כך וברש"י דהכא ד"ה בטלה מבואר להדיא הכי],

הגהות הב"ח

(א) גב' בכדי אכילת פרס דאורייתא אמאי אמרינן: (ב) רש"י ד"ה א"ל הכא היינו טעמא דהא דקאמר האיל חזר וכו' דחשיב לה כאילו בולה הוא תרומה וכיון שנגע בו שבוע יום פסל מקום: (ג) ד"ה ואי משתר וכו' להכי לוקה דאיכא כזית כל"ל ותיבת בכזית נמחק: (ד) ד"ה ואלא מאי וכו' לאמת איכא במדרך הכני:

מוסף רש"י

מאי כזית. מאי לוקה בכזית דקאמר, דאיכא כזית בבדי אכילת פרס. שאם אכל פרס ממנה שיעור ארבעה ביצים יש בו כזית תרומה, וקי"ל דכל שיעורי אכילת איסור בין כזית בין אכל חלב ודם ובין כותבת דיוסי"כ, מצטרפין אכילת השיעור בכדי שהייה זו, שאם אכל כחרדל חלב וחזר ואכל כחרדל עד שהשלים לכזית, אם אין מתחילת האכילה ועד סופה יותר מכדי אכילת פרס בתאכילה ביצועית, מצטרף וחזר כמו שאכלו בבת אחת וחייב, והכא נמי יש כאן תרומה כדי להצטרף כזית באכילת פרס ממנו (פסחים מד.). **ואכילת פרס דאורייתא היא.** בתמיה, הא דאמור רבנן כזית מצטרף כשיעור שהיית אכילת פרס, מי הוי מדאורייתא הלכה למשה מסיני כשאר שיעורין, דקא אמרת ליקה ומתרצת משום דליכא כזית מאיסור בר מהיתר (שם). **אמאי פליגי רבנן עליה דר"א בכותח.** נהי נמי דלא דרשי כל לגרגות עירובו, הא אכיל מהא מאיסור כזית בכדי אכילת פרס (שם). **הנח לכותח הבבלי.** דלא אכיל כזית מן החמץ כשיעור שהיית אכילת פרס, דהא כותח אינו נאכל אלא לטבל, ואי מתרמי אכיל כזית מן הכותח אינו עשוי לאכול אלא לטבל, ואי מתרמי ואכיל ליה ממנו דהשתא אינו אכיל כזית ממהר להצטרף כשיעור אכילת פרס ממנו, **בטלה דעתו.** ולא אכילה היא לאיסור עלה (שם). **ואי משתר קא שתר.** בתוכו כדרכו, ליכא כזית מן החמץ בבדי שהיית אכילת פרס, שבשאכל כדי אכילת פרס ממה שטיבל בתוכו לא אכל מן הכותח אלא מעט, או שני זיתים או ארבעה, ובהוא פירתא ליכא מן החמץ כזית (שם). **שתי מדובות.** שהתבלין נדיוכין מדובות. שהתבלין נדיוכין

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה א"ל כו' חשיב לה כאילו בולה וכו' כל"ל: ב) תוד"ה וכזית יכו' ה"מ לפסול. תיכת לפסול נמחק וע"ב לאכול: ג) בא"ד בעייה בבבי אכילת פרס ממחייב על האיסור לחודיה מן מחייב עד לחודיה נמחק וע"ב האיסור לחודיה לא מחייב כל"ל ס"מ: ד) ד"ה אי הכי וכו' אבל לרבנן וכו' פשיטא ליה דפליגי עליה אבל אמה לוקה כו' כל"ל: ה) ד"ה שתי וכו' ויש בהן תבלין כאן הס"ד ואח"כ מה"ד ולא ס"ד: ו) ד"ה אית ספרים וכו' וי"ל דלא וכו' תרי בתרי תיכת בתרי נמחק. וע"ב בייעתא ס"מ: ז) בא"ד הך נמי טולה. תיכת כולה נמחק וע"ב כוותיה. ס"מ: ח) בא"ד וכברא אלו עוברין ליתא בספרים. ע"ב כאן הס"ד ואח"כ מה"ד אלא הנח לתרומת תבלין: ט) ד"ה שתי וכו' משא"כ הכא בב' קופות דמייריי דשאינו מין אחד אין היתר מצטרף לאיסור דכיון כל"ל ס"מ: י) ד"ה אלא וכו' תיכת לאמת לאוקמת לספרים. נמחק תיכת לפרש וע"ב לעיל כל"ל והוא בדבור הקודם וכפי הגהתנו שם ס"מ:

הגהות התוספות

1. כ"ל דאכל. 2. כ"ל בעצמו כזית. 3. כ"ל ניחא. 4. כ"ל דמצטרף. 5. כ"ל איסור אוסר. 6. כ"ל דפליגי. 7. תיכת ביחד נמחק וכ"ל בעייה מיהו. 8. כ"ל בתתי. 9. בס"ד לאמר לאוקמת לפר"י. והוא הנכון כמבואר בראשונים שכתבו לדברי התוס' בדבור אלפנ"ז בשם ר"י.

פי' הרא"ש

ומשני האי לוקה בכזית דקאמר (לאו) [כגון] דאכל כזית איסור בבדי אכילת פרס שאם אכל פרס מן המקפה דהיינו ד' ביצים אכיל בגווה כזית וקי"ל דכל שיעור אכילת איסור בגון חלב ודם וכבכותבת ביוה"כ מצטרף אכילתן בבדי שיעור שהיה זו שאם אכל כחרדל חלב וחזר ואכל עד שהשלים לכזית אם אין מתחלת אכילה עד סופה יותר משהיית כדי אכילת פרס באכילה בינוני מצטרף והוי כאילו אכל בבת אחת וחייב. וכזית בבבי אכילת פרס מי הוי דאורייתא. בתמיהא. הא דאמור רבנן דכזית מצטרף כשיעור שהיית אכילת פרס מי הוי דאורייתא הלכה למשה מסיני כשאר שיעורים דקאמר לוקה אי הכי אמאי פליגי רבנן עליה דר"א בכותח. נהי נמי דלא דרשי כל לגרגות עירובו. הא אכיל כזית בבבי אכילת פרס. א"ל הנח לכותח הבבלי דלא אכיל כזית מן החמץ כשיעור שהיית פרס דהא כותח אינו עשוי לאכול אלא לטבל ואי מתרמי ואכיל ליה ממש דהשתא איכא כזית בבבי א"פ בטלה דעתו ולאו אכילה היא לאיחייבי עלה כך פרש"י בפסחים. וי"מ דאי מתרמי דאכיל ליה ה"ג חייב אבל לא איירי בהכי. אי משתר קא שתר מטבל בו כדרכו ליכא כזית בבבי א"פ: אלא מאי היתר מצטרף לאיסור אמאי אמרינן שאני אומר ט) דת"ש דאינו מחה אפי' בכזית לחודיה. אלא הנח לתרומת תבלין דרבנן. דראשית דגגך תירושך ויצהרך כתיב וכי מספקא לן תלי' לקולא. ב' קופות גדולות ובהן תבואה הויא תרומה דאורייתא:

כתוכן פלפלין וחנגבל (שם). אלו לתוך אלו. ממזוגות לתוך הקדרות (שם). מותרות. קדרות מולין לזר (שם). **אמאי אמרינן שאני אומר.** ותלינן לקולא בעון מיתה, ולימא תרומה לתוך חולין נפל וכי אכיל לה איכא כזית תרומה באכילת פרס, אלא ש"מ אי נמי דאלו נפל לא אמחייב משום כזית בבבי אכילת פרס אלא מדרבנן, וכי מספקא לן תלינן לקולא (שם). **הנח לתרומת תבלין דרבנן.** דלאמת דגגך תירושך ויצהרך כתיב (שם). **שתי קופות.** גדולות ומכוכן דגן דהויא תרומה דאורייתא (שם). **ולפניהן שתי סאין.** של פירות (פסחים ט:). **ונפלו אלו.** הסאין לתוך אלו. הקופות ויצוע לנו שהאמת נפל בזו ואחד בזו ואין יודע לי אי בזו ואי בזו (שם). **מותרין.** פירות של קופות הסולין, מותרין לזר כבתחלה אפילו אין נקופה כדי להעלות הסאה באחד ומאה (שם).

ט) נ"ל דאלו ס"מ דאינו מייב רק בכזית לחוד.

בשלמא לדידי דאמינא משום דהיתר מצטרף לאיסור כגון דנפישי חולין אלא לדידך דאמרת משום דאיכא כזית בכדי אכילת פרס כי נפישי חולין מאי הוי אמר ליה [א]הנח לתרומה בזמן הזה דרבנן אמר ליה אביי [ב]ממאי דהאי משרת להיתר מצטרף לאיסור הוא דאתא דילמא ליתן טעם כעיקר הוא דאתא ולאביי מעיקרא קא קשיא ליה מאי דקאמר רב דימי וקא מותיב ליה כל הלין תיובתא הדר אמר ליה ליתן טעם כעיקר בתר דשני ליה אמר ליה דילמא ליתן טעם כעיקר [ג]הוא דאתא [ד]לכדתניא משרת ליתן טעם כעיקר שאם שרה ענבים במים ויש בהן טעם יין חייב ומכאן אתה דן (ה) כל איסורין שבתורה ומה נזיר שאין איסורו איסור עולם ואין איסורו איסור הנאה ויש היתר לאיסורו עשה בו טעם כעיקר כלאי הכרם שאיסורן איסור עולם ואיסורן איסור הנייה ואין היתר לאיסורן אינו דין שיעשה בו טעם כעיקר והוא הדין לערלה בשתים אמר ליה [ה]ההוא מרבנן רבי אבהו כי קאמר לר' עקיבא הי ר' עקיבא אילימא רבי עקיבא דהכא [ו]דתנן רבי עקיבא אומר אפילו שרה פיתו ביין ויש בו כדי לצרף כזית חייב וממאי דילמא (ז) הוא דאיכא כזית בעינא וכ"ת מאי למימרא לאפוקי מת"ק דאמר עד שישתה רביעית יין אלא רבי עקיבא דברייתא דתניא רבי עקיבא אומר נזיר ששרה פתו ביין ואכל כזית מפת ומיין חייב אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי לרבי עקיבא דקא מוקים ליה להאי וכל משרת להיתר מצטרף לאיסור ליתן טעם כעיקר מנ"ל יליף מבשר בחלב לאו טעם בעלמא הוא [ז]ואסור הכא נמי לא שנא ורבנן מבשר בחלב לא גמרינן דחידוש הוא מאי חידושיה אילימא דהאי לחודיה והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור כלאים נמי האי לחודיה שרי והאי לחודיה שרי [ח]ובהדי הדדי אסור אלא [ט]דאי תרו ליה כולי יומא בחלבא שרי ומבשיל ליה בשולי אסור ורבי עקיבא נמי בשר בחלב חידוש הוא אלא

ילף

[א]והיה קשה לר"י[1] נמי דהיתר מצטרף לאיסור כשאינו[2] מינו שיש להן לחכמים להחמיר[3] ואומר הרמ"ר דלא דמי דחיוב כזית אכילת פרס שייך קצת גם מין במינו כיון שהוא אוכל קצת מן האיסור דאם היה ניכר היה חייב עליו מן התורה כיון דכזית בכדי אכילת פרס דאורייתא אבל היתר מצטרף לאיסור לא שייך לעולם בנפישי חולין שאפילו אם היה ניכר לא היה חייב מן התורה:

[ב]**אלא** הנח לתרומה בזמן הזה דרבנן. [ג][אלא] ממאי דהאי משרת להיתר מצטרף לאיסור דילמא ליתן טעם כעיקר [אבל] הש"ס הפסיק להקשות[4]: ולאביי מעיקרא קשה ליה האי דרב דימי ואותיב ליה כל הך תיובתא. כלומר דאפילו בשאר איסורי בעינן למימר דהיתר מצטרף לאיסור: [והדר] אמר ליה ליתן טעם כעיקר. כלומר ועתה ר"ל דבשום מקום לא נאמר דהיתר מצטרף לאיסור ומשני לבתר דשני ליה [ד] [ומייתי] ליה רב דימי דאיסור [אז] הודה לו ומקשה לו [מנא] ליה[5] מנין לרב דימי לשום תנא דאמי משרת להיתר מצטרף לאיסור דילמא ליתן טעם כעיקר: **שרה** ענבים כו'. כאן אין כתובה בספרים דתניא אלא נראה שכל זה מדברי אביי שלא היה יודע הברייתא כיון דקא מתמה לעיל וכזית בכדי אכילת פרס דאורייתא משמע דלדידיה הוי כזית בכדי אכילת פרס דרבנן וכ"ש טעם כעיקר דרבנן ומיהו לפי מאי דפרישית [ג] ניחא: **שאין** איסורו איסור עולם. דסתם נזירות ל' יום: ואין איסורו איסור הנאה. דתניא[6] (עירובין דף כו:) מערבין לנזיר ביין: ויש היתר לאיסורו. שיכול לשאול לחכם אפילו בימי נזרו: כלאי הכרם (כו') שאיסורן איסור עולם ואיסורן איסור הנאה. דכתיב בן מקדש המלאה הזרע ולרשיון[7] בן תוקד אש: **והוא** הדין לערלה בשתים. פי' הקונטרס שאיסורו איסור הנאה ואין היתר לאיסורו תוך שלש של ערלה לא יותרו לעולם וכ"ל[8] דולמי איסורו איסור עולם אבל יש היתר לאיסורו כמו בשנה הרביעית דאחליה והדר אכליה שיש לו תקנה לפירות ע"י פדיון כמעשר שני שאע"פ שבאו מכרם[9] ערלה וה"ר יוסף טוב בן הרב ר' יהודה פירש שיש היתר לאיסורו שמותר לגרום איסורו כגון לנטוע אילן אף אם יהיה ערלה משא"כ בכלאי הכרם וכן מותר לאדם לידור בנזיר: **הוא** דאמר כר' עקיבא. דאית ליה היתר מצטרף לאיסור לנזיר

ממשרת והיא דדרש ממשרת ליתן טעם כעיקר רבנן היא: **ויש** בו כדי לצרף כזית חייב. היה סבור הפירוש לצרף מפת ומיין: ד[דילמא מיין לחודיה. ודוקא שיש בו כזית יין בלוע בתוך הפת וצריך לירוף לאוסרו יחד לפי שהוא בלוע:

וכי תימא מאי למימרא. פירוש דאי טעם כעיקר אתא לאשמועינן בשאר איסור נמי: **לאפוקי** מת"ק דאמר עד שישתה רביעית יין. ור' עקיבא אשמועי' בנזיר לומר דחייב בכזית: **אלא** ר"ע דברייתא. דמפרש בה בהדיא דלא בעינן כזית: בתמני' פי' הכי: **טעם** בעיקר מנליה. ואם תאמר ודילמא

לאיסור לא יליפי' מינה. שאין אסורו איסור עולם אלא כמו שפירש ואם סתם ל' יום ויין וענבים מותרים לו בהנאה דתנן מערבין לנזיר ביין. ויש היתר לאיסורן אפי' תוך זמנו ע"י התרת חכם. כלאים כלאי הכרם. אם זרע חטה ושעורה וחרצן אסורים בהנאה לעולם. וה"ה בערלה בשתים. בב' דרכים דאיסורו איסור הנאה ואין היתר לאיסורו בתוך ג' שנים ואיסור עולם ליכא למימר בה דלאחר ג' מותרת. רבי אבהו דאמר כר' עקיבא דשמעי' דהיתר מצטרף לאיסור. ודלמא מיין לחודיה דוקא בשיש כזית בלוע בתוך הפת וצירוף שייך למתני ביה משום דנבלע בתוך הפת אם יש בו כדי לצרף מפת ומיין חייב. אלמא שמעי' ליה צרוף בהדיא ורבנן פליגי עליה דלית להו היתר מצטרף לאיסור. דאילו פשט טעם היין בכל הפת לא הוו פליגי עליה רבנן דהא אית להו טעם כעיקר: מנא ליה היכא דליכא כזית עיקר אלא טעם דמסתבר דאי לאו דשמעי' ליה מקרא אחריתא טעם כעיקר הוה מוקי למשרת לטעם כעיקר ולא להיתר שאין בו טעם איסור שיצטרף עם האיסור:

מגיעולי

(ה) פסחים מד., ב) ס"ל הא מני רבנן, ג) פסחים מד: שבועות כא:, ד) [עירובין כו:], ה) מכאן שייך לעי"ב, ו) נ"ל מ"ל, ז) נ"ל מ"ל בביי, ח) נ"ל ברבנן,

הגהות הב"ח

(א) גמ' שרה ענבים במים וכו' אתה דן לכל איסורין: (ב) שם דלמא והוא דאיכא כזית מיין לחודיה וכי מימא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה (בעמוד הקודם) אלא לדידך וכו' והיה קשה לר"י. תיבות והיה קשה לר"י ממקו וכ"ב וקשה לדידיה כל"ל. ג"מ: [ב] ד"ה אלא וכו' דשני ליה ר"ל וכו' ומקשה ומנין וכו' כל"ל: ג] ד"ה שרה ענבים וכו' ומיהו לפי מאי דפרישית. נ"ב לעיל דף ו' ע"ב ד"ה ומיהו. ג"מ: ד] ד"ה ויש בו וכו' לגרף מפת ומיין כאן הס"ד ומא"כ מה"ד דלמא:

מוסף רש"י

כגון דנפישי חולין. והא דאותיב אביי מקופה דנפישי חולין, תיובתא בעלמא היא דקא מותיב, ולעולם הכי סבירא ליה דהיכא דנפיש איסורא הוא דאמרינן היתר מצטרף לאיסור (ראמ"ה בשמו). ליתן טעם כעיקר. לעשות טעמו של איסור כעיקרו וממשו (פסחים מד:). ויש בהן. במים טעם יין, חייב. כמיא מהן, והא דאו אמר משום היתר מצטרף לאיסור הוא, אלא משום דאיתעביד ליה כוליה איסור, אבל היתר מצטרף לאיסור לא יליפינן מינה (שם). לכל איסוריין שבתורה. שיהא טעמו של איסוריין כממשו (שם). שאין איסורו איסור עולם. אלא כמה שפירש ואם סתם שלשים יום, וענבים יין מותרין לו בהנאה, ויש היתר לאיסורו. אף תוך זמן על ידי הפרת חכם (שם). שאיסורין איסור עולם. זרע חטה וחרצן הכל אסור לעולם (שם). והוא הדין לערלה בשתים. ק"ו זה אתה דן לערלה בשתי דרכים, לאיסורו איסור הנאה ואין היתר לאיסורו בתוך שלש, מה שאין כן במיר, ואיסור עולם ליכא למימר כה, דלאחר שלש מותרות (שם). ויש בו כדי לצרף כזית. כין פת יין, חייב. דהיתר מצטרף לאיסור באיסורי נזיר, דלפינן ליה ממשרת וכל משרת (שבועות כא:). דאיכא כזית בעינא. ולירוף שייך למיתני מטום דנבלע בתוך הפת, ואיתא משערין כזית יין, ממלא כלי מפה לפה ומכיל זית ומותן לתוכו והיין היוצא הוא כזית יין, וכן הוא בתוספתא דנזיר (פסחים מד:). ואכל כזית מפת ומיין חייב. ופליגי רבנן עליה דלית להו היתר מצטרף לאיסור, ואילו פשט היין בכל הפת לא הוו פליגי רבנן עליה דהא אית להו טעם כעיקר ואתעביד ליה פת גופיה איסור וכהא מיהא פליגי עליה דטעמא דר"ע משום לירוף הוא וא"ע לא נשרית כל הפת ביין מצטרף נמי היתר לאיסור לאיתא (שם). לר"ע כו' טעם כעיקר מנ"ל. היכא דליכא עיקר אלא טעם כגון שרה ענבים במים (שם). מבשר בחלב. כשר שנתבשל בחלב והכשר בעייה אלא שטעם החלב נבלע בו (שם). דחידוש הוא. כל איסורו מיתה הוא ודבר מידוש שאינו מצוי בשאר איסורין, לא גמרינן מומרא דדיה בשאר איסורין, כי היכי דשאר מידושין דדיה לא הוו בשאר איסורין, אלא טעם כעיקר נמי לא מיגמר מיניה (שם). מאי חידושיה. משאר מילי, אילימא הייגו מידושיה דשני הכדרים המותרים הם וכשנתערבו נאסרין, מה שאין כן בשאר דברים (שם). כלאים נמי. דומתמן (שם). דאי תרו ליה. שוהו בחלב כל היום, שרי. כלומר מותר לשרותו בחולין ואינו עובר עליו אפילו על אכילתו, דלא אתרה תורה אלא דרך בישול ואפילו יהיב ביה טעמא ואינו מדרבנן אסור (שם). ומבשיל ליה בשולי אסור. עובר על בישולו ועובר על אכילתו (שם).

ג) פסחים מד:, ד) [עירובין כו:], ה) מכאן שייך לעי"ב, ו) נ"ל מ"ל, ז) נ"ל מ"ל בביי, ח) נ"ל ברבנן,

נוסחת הריב"ן

ג) דנפישי מידי לאיסורא: ב) לפי שיש: ג) שיין זה שאסור לו כו': ד) הותר לו: ה) בכ"י כתוב כאן גליון שאין: ו) (היינו יש כו' בגופו) ליתא בכ"י: ז) ואיסורין לאיסור הנאה: ח) וכי קאמר ר' אבהו דכי אתא ליה משרת להיתר מצטרף לאיסור אלינא דר"ע כו':

הגהות התוספות

1. נ"ל והיה קשה לר"י לדידיה כו'. 2. נ"ל בשאינו. 3. נ"ל להחמיר כמין במינו. 4. נ"ל כדי להקשות. 5. מיבות מנא ליה נמתק. 6. נ"ל דתנן. 7. (קידושין נו:). 8. דברייסה תמרים וכו"ל אבל אין איסורו איסור עולם שלאחר ג' הוא מותר. ולא נראה לר"ת דמ"מ פרי של ערלה לא הותר לעולם וכ"ל דולמי כו'. 9. נ"ל מכם.

פי' הרא"ש

בשלמא לדידי דאמינא היתר מצטרף לאיסור ג) אלא ברובן אסור או בשניהם שוין: הנח לתרומ' בזמן הזה דרבנן. ואפי' תבואת דגן הלכך תלינן לקולא: דלמא ליתן טעם כעיקר. ליתן טעמו של איסור כעקרו ממשו כדמפרש ואזיל. שרה פתו ביין ויש בו טעם יין אלא שהתלמוד הפסיק באמצע דבריו והקשה לו דאביי מעיקרא הוה קשיא ליה אהא דקאמר רב דימי דמשרת אתי להיתר מצטרף לאיסור ודוקא בנזיר אבל שאר אסורים שבתורה לא גמרי מנזיר ומותיב לה הלין תיובתא ובעי לאוכוחי דבשאר אסורי' נמי היתר מצטרף לאיסור ד) אלא מוקמי' קרא לטעם כעיקר. ומשני בתר דשני ליה דרב דימי ודחה תשובותיו. חזר והקש' לו משום דלשון ה) תנא אתי משרת להיתר מצטרף לאיסור דילמא לטעם כעיקר ויש בו טעם יין חייב בכזית עליו בכזית ולא משום היתר מצטרף

יד א מיי' פ"ג מהלכות תרומות הל' כו ופ"ב מאיסו"א שם הל' יד ופ"ב מאיסו"א הל' ג ג סמג עשין קלב טוש"ע י"ד סימן שלא סעיף כ:

טו ב מיי' פ"ה מהלכות מזרחות הלכה ד:

טז ג מיי' שם הלכה ה:

יז ד מיי' פ"ע מהלכות מאכלות אסורות הל' ל סמג לאוין קמ קמא טוש"ע י"ד סי' פז סעיף ה:

יח ה מיי' שם פ"י הל' ז סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף ה ו וסי' רלז סעיף ה:

יט ו מיי' שם פ"ט הלכה י ז סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד סי' לא סעיף ד:

מגיעולי עובדי כוכבים. ובפסחים (דף מד: וסס) יליף מנסר בחנם ובכולן מקלר לומר מגיעולי עובדי כוכבים והקשה ה"ר יוסי אים ירושלם מה לגיעולי עובדי כוכבים שכן אין איתר [1] (מלגרף לאיסור) ומירן דבכולהו כלי מדין הגרין הכתוב הגעלה אף לאוסן שנבלעין מיין דגאסרו נזירי ישראל להשתמש בהן דקרא בכולהו כלים כתיב ואותן כלים שהמדינים בשלו בהן יין הוי אסירי לנזירי ישראל דאכולם אמר רחמנא תעבירו באש [2]:

נותן טעם לפגם מותר. כדאמרינן בפ' בתרא דע"ז (דף סז:) נגילה שאינה ראויה לגר אינה קרויה נגילה והכא הכתוב אוסר:

דלאו נותן טעם לפגם הוא ולרבנן דאמרי חידוש הוא אי אפשר דלא פגמה [פורתא]. והוה ליה למימר כי היכי דפגמו מרובה שרי רחמנא אפי' [1] פגם מועט נמי שרי:

לר"ע נמי דמוקי להאי משרת להיתר מצטרף לאיסור לימא מכאן אתה דן לכל [וכו']. ואמאי קאמר לעיל חוץ מאיסורי נזיר:

שאם פסולה היא תפסל. פירוש שלמים שנגעו בחטאת אם החטאת פסולה בפיגול בנותר [2] גם השלמים נפסלו: **תאכל.** זאת נבלעה [3] כחומר שבה דהיינו נזירי כהונה ולפיכך מן הקלעים ויוסי ולילה כדין חטאת ולפסרים דגרסי כחומר שבהן משמע דיש חומרא בשלמים שאינה בחטאת ומתמלא כגון שנשחטו השלמים מאתמול דזמן השלמים עד [הלילה] ולא יותר והחטאת שנשחטה היום זמנה כל הלילה ועתה תאכל החטאת כחומר השלמים הרי גלי רחמנא בחטאת דהיתר מצטרף לאיסור דמי לא עסקינן דנבלע תני זאת שומן בתוך תני זאת דשלמים שהרי הכי אילטריך לנעשה כעיקר הא כבר יליפי' מגיעולי עובדי כוכבים בכל איסורים: ב) ה"ג ורבנן מצרך צריכי כו': אלא הא דתניא מכל אשר יעשה מגפן היין. ולא"ג דדרשינן ליה לעיל (דף לד:) בכלל ופרט הכא דרש מדכתיב מכל אפי' [4] למלן דלא דרש כל מכל דרש [מי נמין] אף ר"ע דרש [מכלן]:

היתר לאיסור. תני זאת תרלן ותני זאת מפת ביתר דוקא: אפילו [5] נזה אחר זה. ובגבד שיהא נתון כדי אכילת פרס:

יליף מגיעולי עובדי כוכבים דאמר רחמנא [1]כל דבר אשר יבא באש למימרא דאסירי גיעולי עובדי כוכבים לאו טעמא בעלמא הוא [2]ואסור הכא נמי לא שנא ולרבנן נמי תיפוק להו מגיעולי עובדי כוכבים אמר ליה התם (ג) חידוש הוא דהא בכל התורה כולה [3]נותן טעם לפגם מותר וגבי גיעולי עובדי כוכבים אסור ולר"ע נמי הא חידוש הוא (ד) אמר רב הונא בר חייא [4]לא אסרה תורה אלא לקדירה בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא ורבנן קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא אמר ליה רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי מדרבנן נשמע לרבי עקיבא לאו אמרי רבנן האי משרת ליתן טעם כעיקר ומכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה לרבי עקיבא נמי דקא מוקים ליה להאי משרת להיתר מצטרף לאיסור לימא מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה א"ל משום דהוי נזיר וחטאת ב' כתובין הבאין כאחד [5]וכל ב' כתובין הבאין כאחד אין מלמדין נזיר הא דאמרן חטאת מאי היא [6]דתניא [2]כל אשר יגע בבשרה יקדש יכול אפי' שלא בלע ת"ל בבשרה [7]עד שיבלע בבשרה יקדש [8]להיות כמוה שאם פסולה היא יפסל ואם בשרה תאכל כחמור שבה ורבנן [7]צריכי דאי כתב רחמנא גבי חטאת ה"א נזיר לא אתי מינה משום דנזיר מקדשים לא ילפינן ואי כתב רחמנא גבי נזיר הוה אמינא מנזיר לא ילפינן משום דחמיר איסוריה דאפי' חרצן אסיר ליה הלכך לא אתיא מיניה ור"ע אמר לך למאי צריכי בשלמא אי כתב רחמנא חטאת לא גמר נזיר מינה [8]דחולין מקדשים לא גמרינן אלא לכתוב רחמנא בנזיר ותיתי חטאת מיניה דהא כל איסורין שבתורה קא גמרי מנזיר ורבנן אמרי לך חטאת להיתר מצטרף לאיסור וחולין מקדשים לא גמרינן ומשרת ליתן טעם כעיקר מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה ור' עקיבא תרוייהו להיתר מצטרף לאיסור והוו להו שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאים כאחד אין מלמדין א"ל רב אשי לרב כהנא אלא הא דתניא [3]מכל אשר יעשה מגפן היין [9] [10]לימד על איסורי נזיר שהן מצטרפין זה עם זה לר"ע השתא י"ל היתר מצטרף לאיסור איסור לאיסור מבעיא א"ל היתר לאיסור בבת אחת איסור לאיסור [11]אפילו בזה אחר זה ור"ש דלית

ורבי

אסרה תורה אלא קדירה בת יומא. שנשאל בה עכו"ם היום, אבל נשאל בה אתמול כבר הפיג בה טעמו בלילה ושוב כשפולטו בתבשיל אינו אלא לפגם (ע"ז עו:). דלא פגמה פורתא. מטעם הכלי נפגמה הבלעה (פסחים מד:). **מדרבנן נשמע** שמעינן ליה דאמר באיסורי נזיר היתר מצטרף לאיסור ובאסור לא קמ"ל דאיסורי נזיר בלחודיהו לא הוי ב' כתובים הבאים כא'. ובספרים היה כתוב ורבנן לנ"ט לפגם הוא אתא. וא"א לישבר דלא מצינו שנאסר טעם לפגם בקדשים דאמרי' בזבחים פרק דם חטאת כל יום נעשה (פגול) [גיעול] חבירו אלמא דטעם לפגם שרי בקדשים וה"ג במקצת ספרים. ורבנן לטעם כעיקר הוא דאתא ומצרך צריכי דאי כ' רחמנא טאת הוה אמינא נזיר לא אתי מניה. (נזיר) דחולין מקדשים לא ילפינן ואי כתב רחמנא נזיר ה"א חטאת מנזיר לא ילפינן שום דחמור איסוריה (שבתורה) דאפילו חרצן אסר רחמנא והא דאמרי' לעיל רבנן ילפי כל איסורים שבתורה מנזיר. ולא מרי' שאני נזיר דחמיר איסוריי' אחטאת קא סמיך דאתי מבינה. ור"ע אמר לך א"כ ליכתוב רחמנא גבי נזיר וליתי קדשים ניה. דלית ליה לר"ע הך סברא דנזיר חמור הלכך הוו להו ב' כתובים הבאים כא' ויש ספרים שכתוב בהן ורבנן לטעם עיקר ו) הוא דאתא וא' א' להיתר מצטרף לאיסור. פי' ומינה לא ילפי' בעלמא דחולין מקדשים לא ילפי': והא מצרך ריכי דאי כתב רחמנא גבי חטאת ה"א וכו'. ופריך לר"ע דאמר נזיר וחטאת ב' כתובים הבאים כא'. ומשני ר"ע אמר ך לכתוב רחמנא בנזיר וכו' ואפי' ל"ג והא אלא ומצרך צריכי יש לפרש רבנן משיבין כן לר"ע וכפי' אלו עובריו גרס בנן מצרך צריכי. ור"ע למאי צריכי בשלמא נזיר מחטאת לא גמרינן דחולין מקדשים לא גמרי' אלא חטאת נילף מנזיר. בנן מצרך צריכי חטאת להיתר מצטרף לאיסור וחולין מקדשים לא ילפי' ומשרת ליתן טעם כעקר ומכאן אתה דן לכל תורה כולה. ובפרק גיד הנשה משמע דחטאת ליתן טעם כעיקר והיינו כסוגיין דשמעתין ולא כהני דפרק אלו עובריו: לא הא דתניא כל אשר יעשה מגפן היין וכו'. ואע"ג דדרשינן ליה בריש פרקן לכלל הכא דריש ליה מכל ואפי' מאן לא דריש ליה כל מכל דדשינן ועוד דרבי עקיבא דריש כל בפסחים: היתר ואיסור בבת אחת אבל בזה אחר זה אפילו בכרי אכילת פרס לא:

---

1 חולי ל"ל ורבנן משרת לעשה כעיקר הוא דאתא ותעלה להיתר מצטרף לאיסור וכ"ה בפסחים מה:

כ א מיי' פי"ז מהלכות מאכלות אסורות הל' ב סמג לאוין קמא קמח טוש"ע י"ד סי' קכא סע"ש:

כא ב מיי' שם ופט"ו שם הל' כח סמג לאוין קמא עור ש"ע יו"ד סי' קג סעיף ג ופי' קכב סע"ש:

כב ג מיי' שם פי"ז הלכה ג שם סמג שם עור ש"ע י"ד שם סעיף ה ופי' קכב סעיף ג:

כג ד מיי' פי"מ מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יח:

כד ה מיי' שם הלכה טו:

כה ו ז מיי' פי"ם מהלכות מזיקות הלכה ג:

תורה אור השלם

1. כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ וְטָהַר אַךְ בְּמֵי נִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר לֹא יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בַּמָּיִם: במדבר לא כג
2. כֹּל אֲשֶׁר יִגַּע בַּבְּשָׂרָה יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלָיו תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ: ויקרא ו כ
3. כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד זָג לֹא יֹאכֵל: במדבר ו ד

פי' הרא"ש

נפקא ליה מגעולי עובדי כוכבים. פליטת איסור כלי מדין דטעמא בעלמא ואמר רחמנא כל אשר יבא באש תעבירו במים. דבכל התורה נותן טעם לפגם מותר דכמ' בתרא דע"ז גמרי' מנבלה דראויה לגר קרויה נבלה ישאינה ראויה לגר אינה קרויה נבלה. לקדרה בת יומא דלאו נ"ט לפגם הוא קדרה בת יומא נמי א"א דלא פגמה פורתא. וכי היכי דבפסח מרובה שריא הכא דגלי רחמנא בנבלה ה"ה במועטת הוא שחרש בו הכתוב. א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי. מכדי לר"ע שמעי' ליה באיסור נזיר היתר מצטרף לאיסור ובשאר איסורי לא איירי מידי. לר' יוחנן פריך דאמר כל איסורי' שבתו' אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מאיסור נזיר. מנ"ל הא. דרבנן נשמע (לר"ע) [דר"ע] מי (נימא) [ס"ל] הכי לענין היתר מצטרף לאיסור: משום דהוי חטאת ונזיר ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדים. שאם פסולה היא החטאת נגוף פגול או נותר. ואם בשרה היא תאכל כחמור שבהן. ה"ג ר"ח שלמי' ביום ראשון שנגעו בחטאת. ואם ביום שני נגעו בחטאת לא תאכל חטאת כי אם עד הלילה. כהיתר מצטרף לאיסור איירי גון שנדבק שומן בין זו לזו לטעם כעיקר לא איצטריך כבר ילפי' מגעולי עובדי וכבים כל איסורים שבתורה לא מוקמי' לה לכזית בכדי ס"ם דלהא לא איצטריך קרא ל שיעורי איסורים הלכה

משה מסיני. ואי תקשי לך נוקמה לטעם כעיקר ויהיה חטאת וגעולי עובדי כוכבים ב' כתובים הבאים כאחד. והיתר מצטרף ליף בכל איסורים מנזיר. וג"ל כיון שהדבר שקול מסתברא טפי לאסור טעם כעיקר מהיתר מצטרף לאיסור. וכן לעיל אי לאו דשמע' ר"ע ממקום אחר טעם כעיקר הוה מוקי משרת לטעם כעיקר ולא להיתר מצטרף לאיסור. ורבנן תיפוק יה היתר מצטרף לאיסור מחטאת דלדידהו לא הוי ב' כתובים הבאים כא'. ובספרים היה כתוב ורבנן לנ"ט לפגם הוא אתא. וא"א לישבר דלא מצינו שנאסר טעם לפגם בקדשים דאמרי' בזבחים פרק דם חטאת כל יום נעשה (פגול) [גיעול] חבירו אלמא דטעם לפגם שרי בקדשים וה"ג במקצת ספרים. ורבנן לטעם כעיקר הוא דאתא ומצרך צריכי דאי כ' רחמנא טאת הוה אמינא נזיר לא אתי מניה. (נזיר) דחולין מקדשים לא ילפינן ואי כתב רחמנא נזיר ה"א חטאת מנזיר לא ילפינן שום דחמור איסוריה (שבתורה) דאפילו חרצן אסר רחמנא והא דאמרי' לעיל רבנן ילפי כל איסורים שבתורה מנזיר. ולא מרי' שאני נזיר דחמיר איסוריי' אחטאת קא סמיך דאתי מבינה. ור"ע אמר לך א"כ ליכתוב רחמנא גבי נזיר וליתי קדשים ניה. דלית ליה לר"ע הך סברא דנזיר חמור הלכך הוו להו ב' כתובים הבאים כא' ויש ספרים שכתוב בהן ורבנן לטעם עיקר ו) הוא דאתא וא' א' להיתר מצטרף לאיסור. פי' ומינה לא ילפי' בעלמא דחולין מקדשים לא ילפי': והא מצרך ריכי דאי כתב רחמנא גבי חטאת ה"א וכו'. ופריך לר"ע דאמר נזיר וחטאת ב' כתובים הבאים כא'. ומשני ר"ע אמר ך לכתוב רחמנא בנזיר וכו' ואפי' ל"ג והא אלא ומצרך צריכי יש לפרש רבנן משיבין כן לר"ע וכפי' אלו עובריו גרס בנן מצרך צריכי. ור"ע למאי צריכי בשלמא נזיר מחטאת לא גמרינן דחולין מקדשים לא גמרי' אלא חטאת נילף מנזיר. בנן מצרך צריכי חטאת להיתר מצטרף לאיסור וחולין מקדשים לא ילפי' ומשרת ליתן טעם כעקר ומכאן אתה דן לכל תורה כולה. ובפרק גיד הנשה משמע דחטאת ליתן טעם כעיקר והיינו כסוגיין דשמעתין ולא כהני דפרק אלו עובריו: לא הא דתניא כל אשר יעשה מגפן היין וכו'. ואע"ג דדרשינן ליה בריש פרקן לכלל הכא דריש ליה מכל ואפי' מאן לא דריש ליה כל מכל דדשינן ועוד דרבי עקיבא דריש כל בפסחים: היתר ואיסור בבת אחת אבל בזה אחר זה אפילו בכרי אכילת פרס לא:

ו) מוס' ל"ל ורבנן משרת לעשה כעיקר הוא דאתא ותעלה להיתר מצטרף לאיסור וכ"ה בפסחים מה:

ב) ע"ז ע: ע: ע"ש פסחים מד: ע"ש. ג) [קדושין כד. וש"נ]. ג) חולין לט: פסחים מה. זבחים לז:. ד) [פסחים מה. ע"ש]. ה) [שבועות כו:]. ו) עיין מ"מ. ז) ל"ל לאיסורו עי' מ"מ. ח) [ועי' תוס' פסחים מד: ד"ה אלא].

נוסחת הריב"ן

ב) דלר' עקיבא: ג) כל' כתוב כאן גלוין ור"ע אמר לך כו' ודפרכת נזיר ממיר לאיסוריה דאסור בגוג ומרבן דיש כו' איסורים הרבה קדשים נמי אית בהו איסורים הרבה כגון פיגול ונותר כתוב בספרים כו': ג) הכתובים: ד) לאלי ורבנן תיפוק להו אלא ה"ג ורבנן מצרך צריכי לומר רבנן כו': ה) וקא אמרי ליה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר ליה התם נמי תיפוק הוא: (ב) שם מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג ליתר על איסורי נזיר שהן מצטרפין זה עם זה בחטא י"ל לר' עקיבא היתר מצטרף: (ג) רש"י ד"ה כתוב בספרים וכו' בנשר חטאת מבוטלת בבשר שלמים מי דאפילו וכו' לאסר איסורין שבתורה הכא מילתר: (ד) ד"ה ואית דלא גרסי להאי אלא ורבנן צריכי וכו' לומר רבנן: (ה) ד"ה אלא לכתוב גבי נזיר ולימי קדשים מיניה דהא כל איסורין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה כתוב וכו' לפגם הוא דאתא כו' ותמצא בה טעם יקדש. ל"ג עי' מ"מ: ב) הוד"ה ה"ג ורבנן וכו' מ"ש אף ר"ע דרים מכל. נ"ב עי' מ"מ:

הגהות התוספות

1. בס"מ אף. 2. ל"ל אי בנותר. 3. מל"ל מאכל זאת הבולעת כחומר שבה. 4. ל"ל דאפילו. 5. בס"מ אימא ואפילו בזה"ו והכל דיבור אחד עם שלמיו.

מוסף רש"י

מגיעולי עכו"ם. קדירה שנשאל בה הנכרי וכשחזר ישראל ומבקש בה היא מגעלת בלעתה לתוך של ישראל. גיעול לשון מקיא ופולט. והתורה לשרתו כמעשה מדין (במדבר לא) כל דבר אשר יבא באש. דהיינו יורות וקומקמוסין וכיוצא בהן שמרתיחין אותן על האור. (פסחים מב:). **וגבי גיעולי עכו"ם אסור.** דהאי נמי לפגם הוא דאותה בליעה משמהתה בדופנו של כלי לילה אחת הופך טעמו ונתקלקל, ואם לא משמהת לאוכל שהיא נפלטת לאוכל (שם). **לא**

נוסחת הש"ס

(א) ל"ל אמר ליה התם נמי תיפוק הוא: (ב) שם מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים ועד זג ליתר על איסורי נזיר שהן מצטרפין זה עם זה בחטא י"ל לר' עקיבא היתר מצטרף: (ג) רש"י ד"ה כתוב בספרים וכו' בנשר חטאת מבוטלת בבשר שלמים מי דאפילו וכו' לאסר איסורין שבתורה הכא מילתר: (ד) ד"ה ואית דלא גרסי להאי אלא ורבנן צריכי וכו' לומר רבנן: (ה) ד"ה אלא לכתוב גבי נזיר ולימי קדשים מיניה דהא כל איסורין:

ורבי שמעון דלית ליה לירוף. (ג) אפי' בכל שהוא מיחייב כדאמרי' בפירקין דלעיל (דף ד.) דקסבר ר"ש כל שהוא למכות ולא אמרו כזית אלא לענין קרבן: **עד שיזיר מכולן.** כגון דאמר הריני נזיר סתם ופרשינן לעיל (דף ג.): דמשמע מן הטומאה ומן המגלחת ומן היין ואילו לרבנן אפי' לא נזר אלא מאתת חייב בכולן: **כל רביעיות שבתורה.** כגון רביעית דם שמטמא בהאהל אין היתר מצטרף לאיסור אחד מכל המשקין מצטרף עמה ו) לרביעית. חוץ מרביעית של נזיר כו': ג) **לרבי יוחנן** (ג) **נמי מרבי ליה לאוכלים.** שבנזיר כגון חרגן חג וענב שמצטרף דבר אחר עמהן בכזית: **ור' אלעזר משקין אין.** ג) מצטרפין משום דבדידיה מפרש קרא אבל במידי אחרינא כגון בחולין אין היתר מצטרף עמהן: **א"ר אלעזר עשר רביעיות הן.** בעשרה מקומות נתנה בהן תורה שיעור רביעית: **חמש סומקתא.** יין ודם: **וחמש חיוורתא.** מים ושמן: שימנא לגירסא **נזיר ועושה פסח כו'** ד): **ד' כוסות הללו.** שמיקנו חכמים לריך שיהא בין כולן רביעית לוג יין מי דהיינו בילה ומחלה כדי שימזגנו ויעמוד ה) כל רובע רביעית שבו כדי רביעית וכגון דדרי על חד תלתא מיא כדמפרש התם ו): **שהורו שהה רביעית יין אל יורה.** לכתיב יין ושכר אל תשת ומסיק ליה ולהגדיל ולהורות (ויקרא י) דמשמע דלענין הוראה נמי לא יתה: **וכנס למקדש חייב.** משום שנאמר יין ושכר אל תשת וגו': **ועל כל נפשות מת לא יבא.** דמשמע משני מתים. רביעית ז) קרי ליה ז) נפש כדאמרי' התם (שבת דף לא.): רביעית דם נתתי בכם. ח) והא דמשמע ליה הכא רביעית דם היינו דמשני מתים לאו דוקא (ד) ליה דהכי הוא משום דבפלוגתא לא קמיירי וכן אמרי' בסמוך והא הכא ר"ע היא ולא רבנן כדאמרי' בפ"ק דסנהדרין (דף ד.) דאילו לרבנן אינה מטמאה רביעית דם שיולאה מן המת אלא כשיולאה ממת אחד בלבד והאי דקא נסיב ליה הש"ס אליבא דר"ע לאו דוקא אלא אחידי דאית ביה רביעית וקא דריס ביה קרא נסיב ליה הש"ס ולדברי הכל ברביעית הוי [שיעורא]: **וחמש חיוורתא** שימנא לגירסא **אלא נזיר מצורע שנפסלו בשבת:** וה"ג **אלא רביעית שמן לחלב.** וכדאמרי' התם בתמ' מנחות (דף פח.) יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית במקדש למה נמשחה אי משום מצורע חוץ הוא ואי משום נזיר בשחיטת איל הוא דקדשי א"ל ר' חייא לחביתי כ"ג דמביא בכל יום ועושה בו י"ב חלות מחביתה בנקב ומחביתה בערב והיה מביא רביעית שמן קרי עליה ט) אים ממרחק עלתי. ואית דגרסי רביעית שמן של חלת תודה כדאמרינן בפ' שתי מדות (שם דף פט.) מביא אלי לוג וחוזלהו מחלה לחלות וקיקיון ומחלה לרבוכה והאיך מחלה לרבוכה אית בה כדי רביעית וטעות הוא ואינו כן דבהדיא אמרי' התם א"ל ר"א בן עזריה אפי' אתה דורש כל היום כולו בשמן ט) לא הייתי שומע לך אלא א) רביעית שמן לג' מינין שבתודה חלת מצה ורקיק ורבוכה ואחד עשר יום שבין דם נדה לדם נדה כו': **נזיר רביעית שמן לנזיר. מצורע רביעית מים למצורע.** כדאמר בתמ' סוטה (דף טז.) ושתו את הכפור האחת אל כלי חרס על מים חיים [ויקרא יד] ואמרי' כמה מים יהא נותן בו כדי שיהא דם כפור ניכר בהן וכמה רביעית: **כל משקין טמאין.** מצטרפין לטמא משקין אחרים כשיהא בהן רביעית ולפסול את הגוויה ברביעית כשנשתה אותן בכדי אכילת פרס: **כל השופכין.** שנופכין אותן לרה"ר: **ופו ליכא והא איכא.** הא דתנן בתמ' ידיים נוטלין לידים י) מרביעית מקוה דתנן במסכת מקואות (פ"ו מ"ו) ומחכמים אומרים אם מקבלת מ) גובה האמנטי רביעית עד שלא ט) יגיעו לאגיל כשר (ו) אם לאו פסול ובטלוה רבנן ס) מפי המורה וקשיא לי היכא בטלוה רבנן וי"ל הא דקאמר בטלוה רבנן והא קתני עליה ר' אלעזר בר לדוק בפרקין [שם] כל המעורב במקוה אם מקבל האגיל כל שהוא כשר. לישנא אחרינא והא איכא מקוה כדתנן ס) שהשאיבה מטהרת ברביעית ברבייה והמשכה שאם יש כאן כ' סאה ורביעית ממי גשמים הולך וממלא מן המעיין כ' סאין חסר רביעית וזורקן לפני אותו ב) מקוה כדי שימשכו המים לתוך המקוה להא יש בהן ארבעים סאה בר מההיא דבטלוה רבנן דהא קתני ריש שיש בה כ"ל סאה ממי גשמים:

ת"ק

דלית ליה צירוף. כלומר לא בעי לירוף דאית ליה כל שהוא [למכות] וא"ת לר"ש מאתת למה לי לירוף לא אלטריך כו"ת לטעם בעיקר מיפוק ליה מגיעולי עובדי כוכבים לר"ש דלאו חידוש דאיהו אמר במס' ע"ז (דף סז:) לא אסרה תורה אלא קדרה בת יומא וי"ל דיכול להיות דלדידיה נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא ואפ"ה אסרה הכתוב ושפיר מקרי חידוש שחלק הכתוב בין פגם מרובה לפגם מועט ועוד מירץ ר"ע דשפיר אלטריך לירוף דהא דקאמר כל שהוא היינו כשהוא בעייה אבל כשהוא מעורב לא ס"ד למיסר וכי האי גוונא אמר אביי במנחות (דף מח.) בריתא אין לי אלא כו' דבתר דמרבינן מקרא מקלתו דהיינו אלי זית מלריך קרא לעיכוו: **אמר** ר' אבהו אמר ר' אלעזר כל איסורין שבתורה כו'. [ואית דגרסי] כל רביעיות כו' ואיכא לפרש כגון רביעית יין של עולה או של נלאי הכרם:

אפילו אוכלין מרבי. משום דמשרת משמע [2] מפת ומיין וסביבה ליה לר' יוחנן דה"ה כל איסורי נזיר כגון חרגן חג ור"א ס"ל דמשרת משמע דוקא יין והיכא דגלי גלי: **נזיר רביעית יין לנזיר.** והיינו למשנה ראשונה (לעיל דף לד:) אע"ג דקאמר לקמן בפלוגתא לא קמיירי היינו גבי חיוורתא: **על כל נפשות מת לא יבא.** נפשות משמע תרי ומת משמע שיעור אחד והוא רביעית דם לנפש [3] שהנפש תלוי בו כדאמר (שבת דף לא.): רביעית דם נתתי בכם כו': **חלת** רביעית שמן. בחלות תודה מייירי שהיו בו שלשה מינין ממלא עשרה חלות ועשרה רבוכין ועשרה רקיקין וטעונין חלי לוג ואמר וחוזלהו חליו לרקיקין וחלות וחליו לרבוכה כדאמרי' בפרק התודה (מנחות דף עז. ושם): **נזיר** רביעית שמן לנזיר. שיש שני מינין חלות ורקיקין כדאמרינן בפרק התודה (שם דף עח.): **מצורע** רביעית מים למצורע. דכתיב וטבל אותם

הצפור החיה בדם הצפור השחוטה על המים החיים ואמר בסוטה בפ' היה מביא (דף טז:) בדם שדם [4] הצפור ניכר בהן וכמה הן רביעית: **היה מביא פיילי.** פירוש כלי ונותן בו חלי לוג מן הכיור להשקות את הסוטה: **כמה** מים נותן לתוכה. בעניבו של מי רגלים שיוכל להתפלל שם: **והא** רביעית דמקוה. תחזי בו להטביל מחטין ולנוריות כדאמרינן בפסחים (דף יח:): **בר** מההוא דבטליה בטולי. פירוש הלריכו ארבעים סאה אפי' למחטין ולנוריות ובאדם לעולם בעיא מ' סאה למקוה ואמר

בכלי, הכי מניא בספרי (סוטה טו:).

ורבי שמעון דלית ליה לירוף. (ג) אפי' בכל שהוא מיחייב כדאמרי' בפירקין דלעיל (דף ד.) דקסבר ר"ש כל שהוא למכות ולא אמרו כזית אלא לענין קרבן: **עד שיזיר מכולן.** כגון דאמר הריני נזיר סתם ופרשינן לעיל (דף ג.): דמשמע מן הטומאה ומן המגלחת ומן היין ואילו לרבנן אפי' לא נזר אלא מאתת חייב בכולן: **כל רביעיות שבתורה.** כגון רביעית דם שמטמא בהאהל אין היתר מצטרף לאיסור אחד מכל המשקין מצטרף עמה ו) לרביעית. חוץ מרביעית של נזיר כו': ג) **לרבי יוחנן** (ג) **נמי מרבי ליה לאוכלים.** שבנזיר כגון חרגן חג וענב שמצטרף דבר אחר עמהן בכזית: **ור' אלעזר משקין אין.** ג) מצטרפין משום דבדידיה מפרש קרא אבל במידי אחרינא כגון בחולין אין היתר מצטרף עמהן: **א"ר אלעזר עשר רביעיות הן.** בעשרה מקומות נתנה בהן תורה שיעור רביעית: **חמש סומקתא.** יין ודם: **וחמש חיוורתא.** מים ושמן: שימנא לגירסא **נזיר ועושה פסח כו'** ד): **ד' כוסות הללו.** שמיקנו חכמים לריך שיהא בין כולן רביעית לוג יין מי דהיינו בילה ומחלה כדי שימזגנו ויעמוד ה) כל רובע רביעית שבו כדי רביעית וכגון דדרי על חד תלתא מיא כדמפרש התם ו): **שהורו שהה רביעית יין אל יורה.** לכתיב יין ושכר אל תשת ומסיק ליה ולהגדיל ולהורות (ויקרא י) דמשמע דלענין הוראה נמי לא יתה: **וכנס למקדש חייב.** משום שנאמר יין ושכר אל תשת וגו': **ועל כל נפשות מת לא יבא.** דמשמע משני מתים. רביעית ז) קרי ליה ז) נפש כדאמרי' התם (שבת דף לא.): רביעית דם נתתי בכם. ח) והא דמשמע ליה הכא רביעית דם היינו דמשני מתים לאו דוקא (ד) ליה דהכי הוא משום דבפלוגתא לא קמיירי וכן אמרי' בסמוך והא הכא ר"ע היא ולא רבנן כדאמרי' בפ"ק דסנהדרין (דף ד.) דאילו לרבנן אינה מטמא רביעית דם שיולאה מן המת אלא כשיולאה ממת אחד בלבד והאי דקא נסיב ליה הש"ס אליבא דר"ע לאו דוקא אלא אחידי דאית ביה רביעית וקא דריס ביה קרא נסיב ליה הש"ס ולדברי הכל ברביעית הוי [שיעורא]: **וחמש חיוורתא** שימנא לגירסא **אלא נזיר מצורע שנפסלו בשבת:** וה"ג **אלא רביעית שמן לחלב.** וכדאמרי' התם בתמ' מנחות (דף פח.) יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית במקדש למה נמשחה אי משום מצורע חוץ הוא ואי משום נזיר בשחיטת איל הוא דקדשי א"ל ר' חייא לחביתי כ"ג דמביא בכל יום ועושה בו י"ב חלות מחביתה בנקב ומחביתה בערב והיה מביא רביעית שמן קרי עליה ט) אים ממרחק עלתי. ואית דגרסי רביעית שמן של חלת תודה כדאמרינן בפ' שתי מדות (שם דף פט.) מביא אלי לוג וחוזלהו מחלה לחלות וקיקיון ומחלה לרבוכה והאיך מחלה לרבוכה אית בה כדי רביעית וטעות הוא ואינו כן דבהדיא אמרי' התם א"ל ר"א בן עזריה אפי' אתה דורש כל היום כולו בשמן ט) לא הייתי שומע לך אלא א) רביעית שמן לג' מינין שבתודה חלת מצה ורקיק ורבוכה ואחד עשר יום שבין דם נדה לדם נדה כו': **נזיר רביעית שמן לנזיר. מצורע רביעית מים למצורע.** כדאמר בתמ' סוטה (דף טז:) ושתו את הכפור האחת אל כלי חרס על מים חיים [ויקרא יד] ואמרי' כמה מים יהא נותן בו כדי שיהא דם כפור ניכר בהן וכמה רביעית: **כל משקין טמאין.** מצטרפין לטמא משקין אחרים כשיהא בהן רביעית ולפסול את הגוויה ברביעית כשנשתה אותן בכדי אכילת פרס: **כל השופכין.** שנופכין אותן לרה"ר: **ופו ליכא והא איכא.** הא דתנן בתמ' ידיים נוטלין לידים י) מרביעית מקוה דתנן במסכת מקואות (פ"ו מ"ו) ומחכמים אומרים אם מקבלת מ) גובה האמנטי רביעית עד שלא ט) יגיעו לאגיל כשר (ו) אם לאו פסול ובטלוה רבנן ס) מפי המורה וקשיא לי היכא בטלוה רבנן וי"ל הא דקאמר בטלוה רבנן והא קתני עליה ר' אלעזר בר לדוק בפרקין [שם] כל המעורב במקוה אם מקבל האגיל כל שהוא כשר. לישנא אחרינא והא איכא מקוה כדתנן ס) שהשאיבה מטהרת ברביעית ברבייה והמשכה שאם יש כאן כ' סאה ורביעית ממי גשמים הולך וממלא מן המעיין כ' סאין חסר רביעית וזורקן לפני אותו ב) מקוה כדי שימשכו המים לתוך המקוה להא יש בהן ארבעים סאה בר מההיא דבטלוה רבנן דהא קתני ריש שיש בה כ"ל סאה ממי גשמים:

ת"ק

הצפור השחוטה אל המים החיים. ואמרי' בסוטה פרק היה מביא מים שדם צפור ניכר בהם ושיעורו חכמים רביעית: שנפסלו דתנן כל משקים טמא' מצטרף לפסול את הגויה ברביעית משנה היא במעילה פ' יש בקדשי מזבח. וגזרת חכמים היא מי"ח דבר פ"ק דשבת דהשותה משקים טמאים נפסל גופו מלאכול בתרומה. בשבת דתנן ושאר כל המשקים ברביעית וכל השופכים ברביעית. בפ' המוציא יין מפ' חלב ודבש שיעור יציאתן בכמה ואח"כ כולל יחד כל שאר משקים דשיעורן ברביעית. ומרביעית נוטלין לידים לא' ואפי' לב' אי הנוטל ידיו צריך רביעית וכן ב' יכולין ליטול ברביעית זה אחר זה הואיל ואתו משיורי טהרה: בפלוגתא לא מיירי דר' יוסי פליג בספיפא ואמר ובלבד שלא יפחות לאחרון שבהם מרביעית: פיילי שם מן הכיור. דכתיב (במדבר ה) מים קדושים, ואין קדושים אלא שנתקדשו

מלעטרף לאיסור (שם). **מידי אחרינא לא.** משום דתנא דמשנה ראשונה לא מדמה איסורי נזיר לשמה. דקסבר דבשמיה אוכלין ברביעית ובאוכלין בכזית, הילכך אע"ג דבשמיה היתר מלעטרף לאיסור לא אמרינן הכי בהאכלה (שם). **לרביעית דם.** היא מיותו של אדם ובלאו הכי לא איקרי מת עד שיהא בו שיעור מיתה (סנהדרין ד.). **נפשות.** משמע שמתים, מת. דבר שמיתה בלא על ידו דהיינו רביעית (חולין עב.). **ושאר כל השופכים.** מים קרושים (שבת עז:). **מרביעית.** כלי מחזיק רביעית מלא מים, **נוטלין לידים לאחד ואפילו לשנים.** כיון דמעיקרא הוה שיעורא וקאמר משיורי טהרה, הכי מפרש בכל הנסר (גיטין פז:). **היה מביא.** לכהן, **פיילי.** כוס של מים, **ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור.** לכתיב (במדבר ה) מים קדושים, ואין קדושים אלא שנתקדשו

תורה אור השלם

1. וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא: ויקרא כא יא

נוסחת הריב"ן

ה) לגמרו לרביעית: ג) דר' יוחנן: ג) דמצטרפין: ד) מיר הא לאמרן עד שיעור רביעית ו) ושיעור פסח ד' כוסות כו': ה) על רובע רביעית שבו כדי רביעית ובין דדרי כו': ו) רביעית דם: ז) (ליה) ליתא בכ"י: ח) וקאמר דמשמע: ט) כשמן כשמן: י) מי רביעית: כ) (דאמר מקוה) ליתא בכ"י: ל) (מקוה של) ליתא בכ"י: מ) גבים: נ) (יגיעו) ליתא בכ"י: ס) ובטליה רבנן ואיהו ידע היכא אבל נראין לא שמיע לן לא הלכה ולא פירושה ל"ל והא איכא מקוה דתנן שהשאיבה כו' והשאר ליתא:

הגהות הב"ח

(א) גם' ואפר כל המשקין ברביעית וכל השופכין כל"ל ותיבה ואפר נמחק: (ב) רש"י ד"ה ור' שמעון דלית ליה לירוף אלא לפיל: (ג) ד"ה לר' יוחנן **מרבי ליה נמי** אוכלין: (ד) ד"ה ועל כל נפשות וכו' לאו דוקא נקט ליה דהכי הוא דהא **בפלוגתא:** (ה) ד"ה ומסיקא וכו' המקוה הס"ד ואח"כ מ"ה בר מההיא דבטליה רבנן וכו' לישנא אחרינא והאיכא מקוה דתנן במסכת מקואות בפרק כל המעורב למקוה ומכמים אומרים אם מקבלת האמנטי כ"ל ותיבת גבים נמחק: (ו) **בא"ד ואם** לאו פסול וכו' ר"ת בר לדוק אומר אם מקבל האגיל כל שהוא **פסול** לישנא אחרינא נ"ב פרק שני דמסכת מקואות מתחיל כל המעורב למקוה וע"ש:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה ומסיק אחרינא פיימנא וכו' אלא רביעית. תיבת רביעית נמחק וע"ב אלי לוג כל"ל מ"מ: **ב)** ד"ה דבטליה רבנן וכו' לפי אותו מקוה. תיבת מקוה נמחק וע"ב מקוה:

הגהות התוספות

1. ל"ל ואית ספרים. 2. ל"ל משמע דשרה. 3. תיבת לנפש נמחק. 4. ל"ל מים שדם.

מוסף רש"י

כל רביעיות שבתורה. כגון רביעית דם מן המת ורביעית שמן לחלת תודה ורביעית מים למטורע, ואלינא דרבנן דמשנה ראשונה לחלוי ברביעית אמרה, ומכיון להו כו' עקיבא דאית ליה היתר מלעטרף לאיסור (ראמ"ה בשמו). אוכלין. אף באוכל היתר מלעטרף לאיסור (שם). **מידי אחרינא לא.** משום דתנא דמשנה ראשונה לא מדמה איסורי נזיר לשמה, דקסבר דבשמיה אוכלין ברביעית ובאוכלין בכזית, הילכך אע"ג דבשמיה היתר מלעטרף לאיסור לא אמרינן הכי בהאכלה (שם). **לרביעית דם.** היא מיותו של אדם ובלאו הכי לא איקרי מת עד שיהא בו שיעור מיתה (סנהדרין ד.). **נפשות.** משמע שמתים, מת. דבר שמיתה בלא על ידו דהיינו רביעית (חולין עב.). **ושאר כל השופכים.** מים קרושים (שבת עז:). **מרביעית.** כלי מחזיק רביעית מלא מים, **נוטלין לידים לאחד ואפילו לשנים.** כיון דמעיקרא הוה שיעורא וקאמר משיורי טהרה, הכי מפרש בכל הנסר (גיטין פז:). **היה מביא.** לכהן, **פיילי.** כוס של מים, **ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור.** לכתיב (במדבר ה) מים קדושים, ואין קדושים אלא שנתקדשו בכלי, הכי מניא בספרי (סוטה טו:).

עין משפט נר מצוה

בו א מיי' פ"ה מהל' מחיות הלכה כ סמג לאוין רמג: **בו ב** מיי' פ"ו מהלכות מתנ' ומתנה הלכה ט סמג עשין מא טוש"ע ש"מ סי' תעב סעיף ט:

בח ג מיי' פ"ל מהלכות מיאת מקדש הלכה ה סמג לאוין שם טוש"ע י"ד סי' רמב סעיף יג בהגה"ה [וכתב"מ סי' ז סעיף ה]:

בט ד מיי' שם הל' ל סמג שם:

ל ה (מיי' פ"ב מהלכות טומאת מת הל' יב ופ"ד שם הלכה ח):

לא ו מיי' פ"ג מהלכות מעשה קרבנות הל' ג:

לב ז מיי' פ"ח מהל' מחיות הלכה ל סמג עשין קפז:

לג ח מיי' פי"ל מהל' טומאת צרעת הל' ל סמג עשין רלה רלו:

לד ט מיי' פ"ח מהלכות אבות הטומאות הלכה יא ופ"ד מהלכות טומאת אוכלין הלכה ג:

לה י מיי' פי"ח מהל' שבת הלכה ב:

לו כ מיי' פי"ל מהל' מקואות הלכה ח סמג עשין מז טוש"ע ש"מ סי' קס סעיף יג:

לז ל מיי' פ"ג מהלכות סוטה הל' ט סמג עשין נד:

לח מ מיי' פ"ג מהל' ק"ש הלכה י סמג עשין יח טוש"ע ש"מ (סי' עז סעי' ל) ומי' פז סעיף ג:

פי' הרא"ש

ור"ש דלית ליה צרוף כלל. דאמר כל שהוא למכות וא"צ שיעור: מאי דריש ביה. אינו נזיר עד שיזיר מכולן מתגלחת ומטומאה ומיין כדאמר לעיל (פ"ב) [פ"קן]: אמר ר' אלעזר כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מרביעית שבנזיר שהרי אמרה תורה משרת מאי איכא בין ר' יוחנן לר' אלעזר איכא ביניהו דר' יוחנן מרבי אפי' אוכלין ור"א משקין אין מידי אחרינא לא: א"ר אלעזר עשר רביעיות הן ונקיט רב כהנא בידיה חמש סומקתא וחמש חיוורתא חמש סומקתא נזיר ועושה פסח שהורו במקדש ומתו נזיר ארביעית יין לנזיר עושה פסח דאמר רב יהודה אמר שמואל ארבע כוסות הללו צריך שיהא בהן כדי רביעיות שהורו שתה רביעית יין אל יורה במקדש דרביעיות יין ונכנס למקדש חייב מיתה ומתו דרתניא מנין לרביעית דם שיוצאה משני מתים שהיא מטמאה באהל שנאמר ועל כל נפשות מת לא יבא וחמש חיוורתא חלת נזיר ומצורע שנפסלו בשבת חלת רביעית שמן לחלה נזיר רביעית שמן לנזיר מצורע רביעית מים למצורע שנפסלו דתנן ושאר כל המשקין טמאין פוסלין את הגוויה ברביעיות בשבת דתנן ושאר כל המשקין ברביעית (ו) ושאר כל השופכים ברביעית ותו ליכא והאיכא מרביעיות נוטלין לידים לאחד ואפילו לשנים בפלוגתא לא קא מיירי והא איכא ליה מביא פיילי של חרס ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור ור' יהודה אומר רביעית בפלוגתא לא קא מיירי והאיכא כמה מים נותן לתוכה כל שהוא ר' זכאי אומר רביעית בפלוגתא לא קא מיירי והאיכא מקוה בר מההיא דבטלוה רבנן ואינו